

KOMENTARAS

Kodėl viešojo sektoriaus apskaita – podukros vietoje?

Danguolė Krištopavičienė

Finansinio audito 1-ojo departamento vadovė

Viešojo sektoriaus buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformos koncepcijos tikslas – pertvarkyti sistemą, siekiant gauti patikimą ir objektyvią informaciją, reikalingą ekonominiams sprendimams priimti. Ji turi prisidėti prie veiksmingesnio valstybės išteklių valdymo visais lygiais ir skaidresnio jų naudojimo. Tokį siekį 2005 metais įtvirtino Vyriausybė. Nuo 2010 metų reforma įgyvendinama – tai reiškia, kad visas turtas ir įsipareigojimai įtraukiami į finansinę apskaitą, teisingai suklasifikuojami į ilgalaikius ir trumpalaikius, parodomi ataskaitose, turto vertė atitinka tikrąją jo vertę, atliekami kiti svarbūs dalykai. Tačiau ar taip ir yra?

Net ir po penkiolikos metų negalime pasidžiaugti pasiektais rezultatais – pagrindiniams valstybės ataskaitų rinkiniams teikiamos sąlyginės nuomonės, o tai reiškia, kad nustatoma reikšmingų klaidų. Valstybės finansinių ataskaitų rinkinio 2020 ir 2021 metais teiktą neigiamą auditoriaus nuomonę (ji pareiškama, kai nustatyta reikšmingų klaidų ir jos paplitusios finansinėse ataskaitose) pakeitė 2022, 2023 ir 2024 metų sąlyginės nuomonės. Valstybinio socialinio draudimo ir Privalomojo sveikatos draudimo fondai taip pat daro klaidų.

Ką reiškia reikšmingos klaidos? Nepritaikytas informacines sistemas apskaitos informacijai gauti, nesutvarkytus valstybės, t. y. mūsų pinigais sukurto ar įgyto, turto kontrolės procesus, aplaidų atsakingų asmenų požiūrį. O svarbiausia – klaidos reiškia viešųjų finansų, kuriuos sunėša žmonės ir įmonės, mokėdamos mokesčius, efektyvaus panaudojimo ir skaidrumo riziką.

[Daugiau](#)

VALSTYBĖS KONTROLĖS NAUJIENOS

Valstybės kontrolė efektyviai reaguoja į Seimo pavidimą: koreguojami metiniai audito planai

Valstybės kontrolė, atsižvelgdama į Seimo pavidimą atlikti pirmojo jūrinio vėjo elektrinių parko „Curonian Nord“ Baltijos jūroje projekto auditą, perskirsto savo išteklius ir atnaujina metinį veiklos planą, kad auditas būtų laiku įgyvendintas, kartu išlaikant kitų svarbių valstybės sričių priežiūrą.

Valstybės kontrolierė Irena Segalovičienė pabrėžia: „Esame įsipareigoję tinkamai vykdyti Seimo pavidimus ir pasirenę adaptyviai koreguoti savo veiklos prioritetus, kad užtikrintume efektyvią valstybės lėšų naudojimo priežiūrą. Šis metinio veiklos plano koregavimas leidžia sutelkti dėmesį į naują, strategiškai svarbų jūrinio vėjo elektrinių parko projektą, tuo pat metu užtikrinant, kad kiti nacionalinio saugumo auditai bus atlikti nuosekliai ir kokybiškai.“

[Daugiau](#)

Valstybės kontrolė: IT paslaugų viešajame sektoriuje centralizavimas nepateisino lūkesčių

- Beveik per 10 metų, nuo 2015 m. iki 2024 m., bendros viešojo sektoriaus informacinių technologijų (IT) infrastruktūros sukūrimui ir centralizuotam IT paslaugų teikimui užtikrinti panaudota 100 mln. Eur.
- 2024 m. Valstybės skaitmeninių sprendimų agentūra, turinti užtikrinti viešajam sektoriui centralizuotai teikiamas IT paslaugas, neteikė 22 proc. vertintų IT paslaugų, įtrauktų į paslaugų katalogą.
- Dauguma viešojo sektoriaus institucijų nepasinaudojo galimybe naudotis siūlomomis centralizuotomis IT veiklos užtikrinimo ir priežiūros paslaugomis (42 proc. vertintų centralizuotai teikiamų IT paslaugų naudojosi mažiau nei 15 proc. atrinktų institucijų).
- Nevertinama, kaip IT paslaugų centralizavimas leidžia taupyti valstybės biudžeto asignavimus, nors šio projekto tikslas buvo optimizuoti sąnaudas.

[Daugiau](#)

2024 m. visos savivaldybės laikėsi fiskalinės drausmės taisyklių, tačiau 2025 m. ne visų biudžetai atitinka jiems keliamus reikalavimus

Fiskalinės institucijos funkciją vykdanči Valstybės kontrolė (VK FI) atliko savivaldybių biudžetų fiskalinės drausmės taisyklių laikymosi vertinimą. Jo tikslas – nustatyti, ar 2024 m. vykdam ir 2025 m. tvirtinant savivaldybių biudžetus buvo laikomasi taisyklių. Taip pat vertinimas atskleidžia, kaip apskaičiuojami savivaldybių balansų dydžiai, kuriuos jos gali planuoti nepažeisdamos teisės aktų nustatytų ribų.

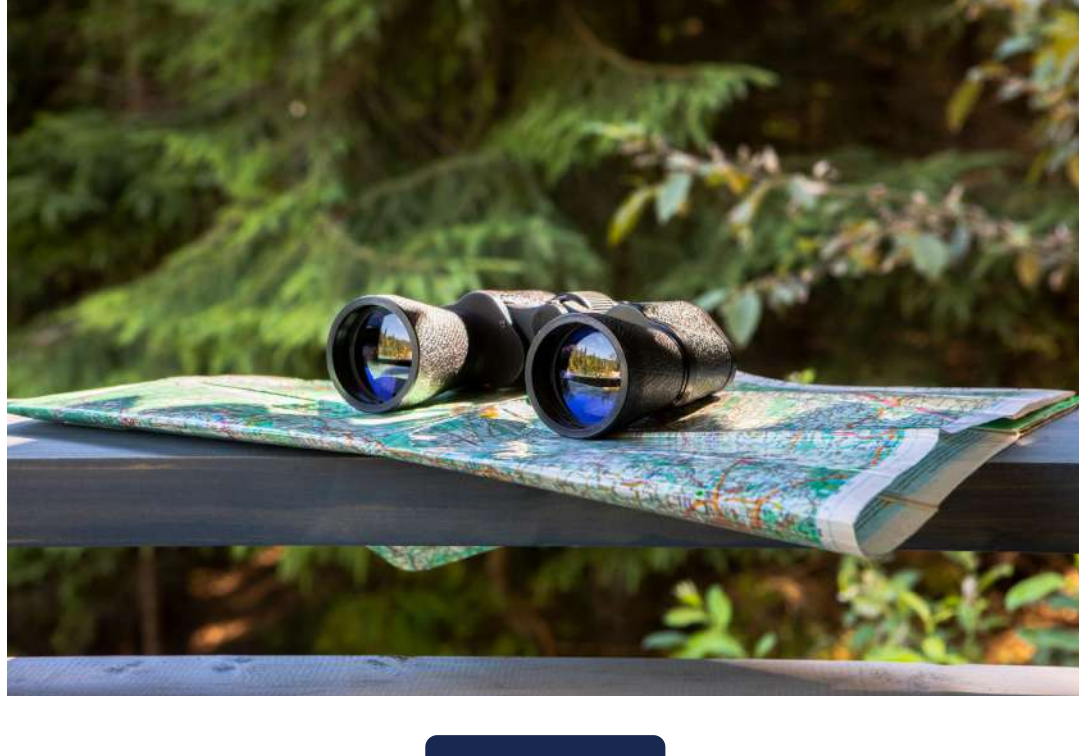
VK FI nustatė, kad 2024 m. visų savivaldybių biudžetai buvo vykdomi laikantis jiems keliamų reikalavimų. Visos savivaldybės taip pat laikėsi skolos ir garantijų limitų. Kita vertus, išankstiniu vertinimu, dviejų savivaldybių (Anykščių ir Rokiškio r.) tarybų patvirtinti pirminiai 2025 m. biudžetai neatitinka jiems keliamų reikalavimų.

[Daugiau](#)

Valstybės kontrolierė: pilietinis pasipriešinimas – mūsų visų pareiga. Ar esame tam pasiruošę?

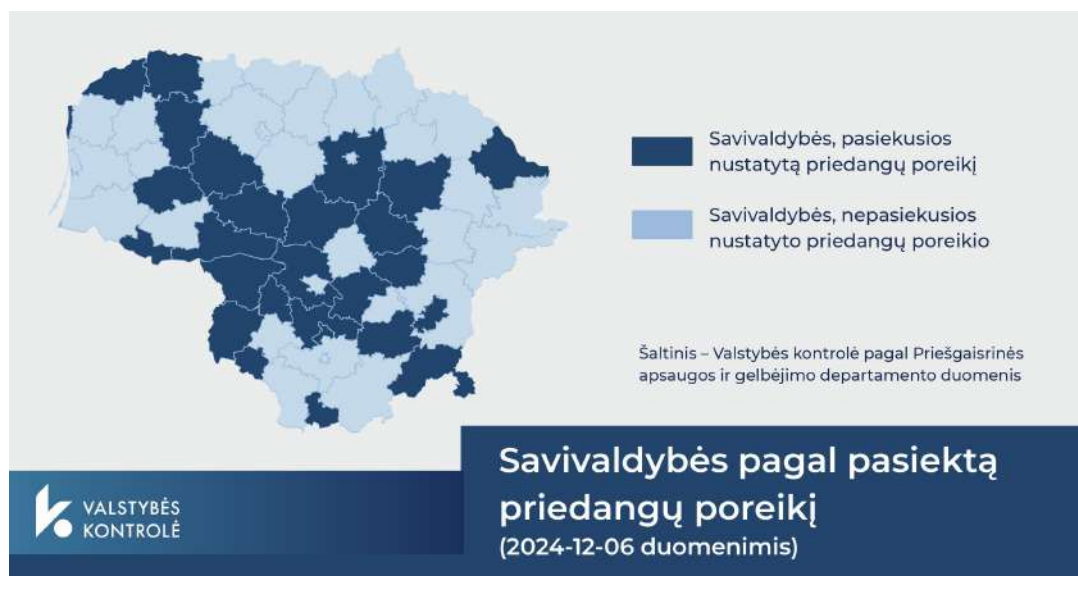
Rengiant piliečius neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui trūksta lyderio, kuris sutelktų institucijas valstybės mastu. Būtina stiprinti moksleivių žinias apie krašto gynybą, o pilietinio pasipriešinimo mokymai suaugusiesiems turėtų apimti didesnę šalies teritoriją ir turėtų būti pritaikyti žmonėms su negalia. Tokius rezultatus rodo Valstybės kontrolės atliktas auditas „Lietuvos Respublikos piliečių rengimas pilietiniam pasipriešinimui“.

[Daugiau](#)

Valstybės kontrolė: esame nepakankamai pasirengę perspėti ir apsaugoti gyventojus ekstremaliųjų situacijų ar karo atveju

- Dvejus metus vėluojama pradėti Gyventojų perspėjimo ir informavimo informacinės sistemos modernizavimą. Šiam tikslui iš valstybės biudžeto 2023–2024 m. skirti 1,8 mln. Eur buvo panaudoti kitoms Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos reikmėms.
- Prireikus kolektyvinės apsaugos statiniuose vietos trūktų maždaug 200 tūkst. gyventojų, o priedangose – apie 361 tūkst.
- 78 proc. gyventojų perspėjimo sirenų neįjungtos į centralizuotą sistemą, todėl yra rizika, kad prireikus gyventojai nebus perspėti nedelsiant.
- Nenustatyta, kokius techninius reikalavimus turi atitikti kolektyvinės apsaugos statiniai ir priedangos, kurie parenkami anksčiau pastatytuose statiniuose.

[Daugiau](#)

TARPTAUTINĖS AKTUALIJOS

Valstybės kontrolierė dalyvavo Stokholme vykusiame EUROSAI Valdymo tarybos susitikime

Birželio 17–18 d. Stokholme, Švedijoje, vykusiame 64-ajame Europos aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (EUROSAI) Valdymo tarybos susitikime dalyvavusi valstybės kontrolierė Irena Segalovičienė pristatė Valstybės kontrolės, kartu su Vokietijos aukščiausiaja audito institucija (AAI), vadovaujamo organizacijos 1-ojo strateginio tikslo veiklų rezultatus, naujai prijungtas ir vykdomas iniciatyvas bei preliminarų darbų planą iki 65-ojo Valdymo tarybos susitikimo 2026 m. gegužės mėn. Italijoje.

„Pirmieji strateginio laikotarpio metai mūsų vadovaujamam tikslui prasidėjo aktyviai – jau įsibėgėjo keli nauji tarptautiniai koordinuoti auditai. Asmeniškai didelę reikšmę teikiu tarptautiniam bendradarbiavimui atliekant bendrus auditus – tai ne tik stiprina viešojo sektoriaus priežiūrą, bet ir skatina tarpusavio mokymąsi bei kuria tvirtas, ilgalaikes partnerystes tarp aukščiausiųjų audito institucijų“, – sakė valstybės kontrolierė Irena Segalovičienė.

Daugiau apie susitikimą [skaitykite čia](#).

Tarptautiniai patirties mainai Šiaurėje

Birželio 26–27 d. Biudžeto stebėsenos departamento kolegos dalyvavo Baltijos ir Šiaurės šalių nepriklausomų fiskalinių institucijų (NFI) susitikime Danijoje. Susitikimo tikslas – pasidalinti patirtimi, aptarti fiskalinės politikos aktualijas ir stiprinti viešųjų finansų skaidrumą bei tvarumą.

Diskusijose daug dėmesio skirta:

- naujam Europos fiskaliniam reglamentui ir jo įtakai nacionalinėms NFI funkcijoms,
- fiskalinės taisyklės bei išlaidų didėjimui – ypač gynybos srityje,
- prekybos ribojimų poveikiui Šiaurės ir Baltijos šalių ekonomikoms.

Tokie susitikimai padeda ne tik perimti gerąją praktiką, bet ir kartu ieškoti sprendimų, kaip atsakingai valdyti viešuosius finansus sparčiai kintančioje aplinkoje.

NETRUKUS PRISTATYSIME

Artimiausiu metu pristatysime vertinimo „Ministerijų valdymo programų duomenų panaudojimas“ rezultatus.

Išsamesnę informaciją atsiųsime kitame naujienlaiškyje. Jei visas naujienas norite sužinoti pirmieji – kviečiame sekti informaciją mūsų svetainėje www.valstybeskontrolė.lt ir socialiniuose tinkluose.

ŽINIASKLAIDA APIE VALSTYBĖS KONTROLĘ

[Lrt.lt](#) | Valstybės kontrolė įspėja: priedangų sistema neatitinka poreikių

[15min.lt](#) | Valstybės kontrolė: centralizuotos IT paslaugos viešajam sektoriui teikiamos neefektyviai

[Tv3.lt](#) | Valstybės kontrolė: rengiant piliečius neginkluotam pasipriešinimui trūksta telkiančio lyderio

Valstybės kontrolė

